

ВИЗУАЛНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ИЗДАНИЕ НА ФАКУЛТЕТ ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО
ПРИ ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

БРОЙ 1/2026

АВТОРИТЕ В БРОЯ

Ангелов, Ангел Валентинов. Професор, доктор на изкуствознанието, български изкуствовед и културолог. Филолог специалист в Института за български език при БАН. От 1990 г. е научен сътрудник I степен в Института за литература на БАН. В периода 2011 – 2015 г. е ръководител на катедра „Културология“ на Югозападния университет „Неофит Рилски“, Благоевград. Превежда теоретични статии в областта на изкуството от английски, руски и немски език, публикува в редица български и чуждестранни научни издания. Член е на българската секция на Международната асоциация на критиците на изкуството със седалище в Париж (AICA). Автор е на монографиите: „Конкретни утопии – проектите на Кристо“ (1997), „Историчност на визуалния образ“ (2009), „Димитър Добрович (1816 – 1905): (Анти)модерност, туризъм и образи сувенири в средата на XIX век“ (2015). Сфери на изследователски интерес: теория на европейската култура на XIV – XX век и изследвания на визуалната култура в България и Европа.

Ангелов, Валентин Ангелов. Професор, доктор на изкуствознанието, изтъкнат български учен. Един от най-значимите съвременни автори в българското изкуствознание от 80-те години на 20. век до днес, който без съмнение не се нуждае от представяне. Дългогодишен преподавател във Факултета по изобразително изкуство към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Автор на голям брой монографии, немалка част от които са издадени именно в УИ „Св. св. Кирил и Методий“: „Речник по естетика“, претърпял три издания (1995, 2003, 2014), „Българско еротично изкуство“ (2003), „Изкуство и естетика“ (2005), „Естетика“ (2011), „От изкуство към антиизкуство“ (2011), „Жената в българското изобразително изкуство“ (2012), „Дискурс по проблемите на естетиката“ (2014), „Храмът на страстите“ (2015), „Сецесионът в България“ (2016) и др. В отделните заглавия той третира широк спектър от естетически въпроси, засягащи развитието на изкуството и културата у нас и в Европа.

Генова, Ирина Иванова. Професор по изкуствознание в Нов български университет и асоцииран член на Института за изкуствознание към Българската академия на науките. В публикациите си разглежда проявите на модернизма в България и в съседните страни, както и съвременни художествени практики. Сред книгите ѝ са: „Модернизми и модерност – (не)възможност за историзиране. Изкуство в България и художествен обмен с балкански страни“ (2004), „Tempus fugit. За съвременното изкуство и визуалния образ“ (2007), „Историзиране на модерното изкуство в България през първата половина на XX век. Възможности за разкази отвъд модерността“ (2011), « Le regard sur la France: La réception en Bulgarie de la culture visuelle au-delà du Rideau de fer dans les années 1960 »(2023) и др. Получава стипендии от New Europe College, Букурещ (2004 г.), Националният институт по история на изкуството в Париж (2005 г.), Центъра за академични изследвания, София (2016 – 2017 г.), и др.

Донев, Владимир Иванов. Доцент, доктор на науките. Преподавател в катедра „Методика на езиковото и литературното обучение и литературознание“ във Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Води лекции по литературознание, жанрова теория, екранизация в обучението по литература. Научните му публикации и интереси са в областта на теорията и историята на литературата, жанрологията, сравнителното литературознание, методологията на литературния и филмовия анализ, поетиката на българската и руската литература, кинознанието.

Ефтимова, Ада Йорданова. Докторант в Националната художествена академия в специалността „Психология на изкуството“ и хоноруван преподавател по история на модата в Нов български университет. Завършва бакалавърската програма „Философия, международни и икономически изследвания“ в Университета „Ка' Фоскари“ (Ca' Foscari, Венеция) и магистърските програми „Науки за модата“ в Университета „Сапиенца“ (Рим) и „Философия с преподаване на английски език“ в СУ „Св. Климент Охридски“.

Лозанова, Саша Симеонова. Доцент, доктор на науките, изкуствовед и етнолог. Завършва история на изкуството в катедра „История“ на Московския държавен университет „В. М. Ломоносов“. От 1975 до 1988 г. работи в Института за изкуствознание на Българска академия на науките, където защитава докторска степен (1982 г.). От 1989 до 2004 г. работи в Института за фолклор към същата академия. Преподава история на изкуството и дизайна в Лесотехническият университет в София, където е доцент от 1996 г. През 2015 г. печели престижната диплома „доктор по изкуства“ от Нов български университет за книгата си „Изкуство в дизайна“.

Марков, Васил Марков. Професор, доктор на науките за културата, директор на Университетския научноизследователски център за древни европейски и източносредиземноморски култури при Югозападния университет „Неофит Рилски“ от 2008 г. и понастоящем преподавател по Обща история на културата. Древни култури, Древни култури в българските земи и Древнотракийско наследство в българската народна култура в катедра „Културология“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“. През 1984 г. завършва Великотърновския университет и започва научната си кариера като изследовател на древноезическото наследство в българското народно изкуство. Понастоящем изследва древнотракийското наследство в българската народна култура с помощта на комплексни научни методи – исторически, археологически, етнологички. Автор е на осем научни монографии, два учебника и повече от 50 научни студии и статии.

Попова, Вяра Александрова. Доцент, доктор по философия. Сътрудник в Института за изследване на общества и знанието на БАН, секция „Култура, естетика, ценности“. Автор е на монографиите „Цветът в културата“ (2022), „Облачен архив“ (2020), „Фотографията като път(уване) към...“ (2018) и др.

Сърбова, Адриана Атанасова. Главен асистент, доктор, архитект. Завършва архитектура в УАСГ – София през 2007 г. През 2017 г. защитава докторска дисертация в направление „Теория и история на архитектурата“ в ИИИЗк, БАН. От 2020 г. е главен асистент в Институт за балканистика с Център по тракология към БАН. Хоноруван преподавател е във ВСУ „Любен Каравелов“ (2019 – 2021 г.) и УАСГ (2025 г.). Дълги години работи в архитектурни ателиета в София. От 2018 г. работи в екип с арх. Мариана Сърбова („Ателие 129“).

Ташева, Стела Борисова. Професор, доктор, архитект. Завършва архитектура в Университета по архитектура, строителство и геодезия в София (2001 г.) и защитава докторска дисертация на тема „Семиотика на архитектурната графика“ в Института за изследване на изкуствата към БАН (2012 г.), където година по-късно е избрана за асистент, от 2015 г. е доцент. От 2012 г. преподава Теория на композицията в Лесотехническият университет в София. От 2021 г. е професор в УАСГ. Член е на Камарата на архитектите в България и на Съюза на архитектите в България.

Чжи, Ли. Докторант в Санктпетербургската художествено-промишлена държавна академия „А. Л. Щиглиц“, специализира в направление 5.10.1. Теория и история на културата и изкуството (от 2024 г. до момента). Учи екологичен дизайн в Шандонгския художествен институт в Китай (2013 – 2015 г.). От 2015 г. специализира във Факултета по скулптура на Санктпетербургската академия по изкуства „Иля Репин“, където получава магистърска степен (2022 г.). По време на следването си участва в изложби на графичното изкуство и скулптурата, организирани от академията. През 2021 г. получава първа награда в категорията „Скулптура“ за скулптурата си „Скок на живота“.

Шабалина, Наталия Михайловна. Професор, доктор на изкуствознанието. От 1979 до 1999 г. се занимава с музейна дейност, а от началото на 2000 г. до наши дни – с научна и педагогическа дейност. През 2015 г. защитава докторска дисертация по история на изкуството в Московската държавна академия по изкуства и промишленост „Строганов“. Автор е на повече от 150 научни публикации, вкл. монографии и учебници; на около 30 музейни експозиции и изложби. От 2012 г. до момента е главен редактор на международното научноизследователско списание „Дизайн. Изкуство. Индустрия“ [Design. Art. Industry (DAI)] ISSN 2312-6116 (печатно издание); ISSN 3034-2333 (онлайн)]. От 2018 г. е член на Руската асоциация на научните редактори и издатели (ANRI, Москва). От 2024 г. е професор в Катедрата по история и теория на изкуството в Санктпетербургския държавен университет по промишлени технологии и дизайн [Saint Petersburg State University of Industrial Technologies and Design].

AUTHORS IN THIS ISSUE

Angelov, Angel Valentinov. Professor, Dr. Habil, Bulgarian art critic and specialist in culturology at the Institute for Bulgarian Language of the Bulgarian Academy of Sciences. Since 1990, he has been a research associate at the Institute for Literature of the Academy. In the period 2011–2015, he was Head of the Department of Culturology at Neofit Rilski South-West University of Blagoevgrad. He is also a member of the Bulgarian section of the International Association of Art Critics based in Paris (AICA). *Research interests:* theory of European culture of the 14th – 20th centuries; visual culture in Bulgaria and in Europe.

Angelov, Valentin Angelov. Professor, Dr. Habil. Senior Lecturer in Art Studies and Aesthetics at the Faculty of Fine Arts of the St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo. He is the author of a large number of monographs dealing with a wide range of aesthetic issues affecting the development of art and culture in Bulgaria and Europe.

Genova, Irina Ivanova. She is a professor in Art Studies at the New Bulgarian University and at the Institute of Art Studies of the Bulgarian Academy of Sciences (as an associate member). Her publications discuss manifestations of modernism in Bulgaria and in neighbouring countries, as well as contemporary artistic practices.

Among her books are: *Modernisms and Modernity – (Im)Possibility for Historicising* (2004), *Tempus fugit; On Contemporary Art and the Visual Image* (2007); *Modern Art in Bulgaria: First Histories and Present Narratives Beyond the Paradigm of Modernity* (2013); *Le regard sur la France: La réception en Bulgarie de la culture visuelle au-delà du Rideau de fer dans les années 1960* (2023), among others. She held scholar grants of New Europe College / NEC, Bucharest (2004), National Institute of Art History / INHA, Paris (2005), Centre for Advanced Study / CAS, Sofia (2016-2017), and others.

Donev, Vladimir Ivanov. Associate Professor, Dr. Habil. He is a lecturer at the Department of Methodology of Linguistic and Literary Education at the Faculty of Modern Languages, St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo. He delivers lectures on literary studies, genre theory, and film adaptation within literature education. His scholarly publications and research interests focus on the theory and history of literature, genre studies, comparative literature, methodologies of literary and film analysis, the poetics of Bulgarian and Russian literature, and film studies.

Efftimova, Ada Yordanova. PhD student enrolled in the Psychology of Art programme at the National Academy of Art and part-time lecturer teaching Fashion History at New Bulgarian University. The author received a Bachelor's degree in Philosophy, International and Economic Studies at Ca' Foscari University (Venice), a Master's degree in Fashion Studies at Sapienza University (Rome), as well as a Master's in Philosophy (Taught in English) at Sofia University "St. Kliment Ohridski".

Lozanova, Sasha Simeonova. Associate Professor, Dr. Habil. She is an art critic, historian, and ethnologist. She graduated with a degree in History of Art from the Department of History of the Lomonosov Moscow State University. From 1975 to 1988 she worked in the Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, where she completed her PhD (1982). From 1989 to 2004 she worked for the Institute of Folklore at the same academy. Lozanova teaches History of Art and Design at the University of Forestry in Sofia, where she has held an associate professor position since 1996. In 2015, she won the prestigious ScD Diploma from the New Bulgarian University for her book — *Art in Design*.

Markov, Vasil Markov. Professor, Dr. Habil; In 1984, he graduated from St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, starting an academic career as a researcher on the ancient heathen her-

itage in Bulgarian folk art. Since 2008, he has been Head of the University Centre for Ancient European and Eastern Mediterranean Cultures at the Neofit Rilski South-West University of Blagoevgrad. He is also a lecturer in History of Culture, Ancient Cultures in the Bulgarian Lands, and Ancient Thracian Heritage in Bulgarian Folk Culture at the Department of Cultural Studies of the South-West University. Prof. Markov is currently conducting research into the ancient Thracian heritage in Bulgarian folk culture with the help of complex scientific methods: historical, archaeological, and ethnological. He is the author of eight monographs, two textbooks, and more than 50 scholarly studies and articles.

Popova, Vyara Alexandrova. Associate Professor, Doctor of Philosophy. She is an associate at the Bulgarian Academy of Sciences (BAS), the Institute for Public Information and Knowledge Presentation, the Culture, Aesthetics, Values department and author of the monographs *Colour in Culture* (2022), *Cloud Archive* (2020) *Photography as a Journey to ...* (2018), among others.

Tasheva, Stela Borisova. PhD, professor, architect. She graduated in Architecture from the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy in Sofia (2001) and defended her PhD thesis on the subject of Semiotics of Architectural Graphics at the Institute of Art Studies with the Bulgarian Academy of Sciences (2012), where one year later she took the position of Assistant Professor, and in 2015 she earned the Associate Professor degree. Since 2012, she has been teaching Theory of Composition in the University of Forestry, Sofia. In 2023, she won full professorship there. Tasheva is a member of the Chamber of Architects in Bulgaria and the Union of Architects in Bulgaria.

Sarbova, Adriana Atanasova. She graduated in Architecture from the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (UACEG) in Sofia in 2007. In 2017, she defended her doctoral dissertation in the field of Theory and History of Architecture at the Institute of Art Studies, BAS. Since 2020, Sarbova has been an Assistant Professor at the Institute of Balkan Studies with Center of Thracology at BAS. She was a visiting lecturer at Lyuben Karavelov University of Construction (2019 – 2021) and UACEG (since 2025). She has collaborated with architect Mariana Sarbova since 2018 (Atelier 129), in line with her extensive practice in architectural studios in Sofia

Shabalina, Natalia Mihailovna. Professor, Doctor of Art History, Saint Petersburg State University of Industrial Technologies and Design, St. Petersburg State Academy of Art and Design named after A.L. Stieglitz. From 1979 to 1999, she was involved in museum activities, and from the early 2000s to the present, she has been engaged in scientific and pedagogical activities. In 2015, she defended her doctoral dissertation in art history at the Moscow State Stroganov Academy of Art and Industry. She is the author of more than 150 scientific publications, including monographs and textbooks along with around 30 museum expositions and exhibitions. From 2012 to the present she has been the editor-in-chief of the international scientific research journal titled *Design. Art. Industry* [Design. Art. Industry (DAI)] ISSN 2312-6116 (print); ISSN 3034-2333 (online). Since 2018, she has been a member of the Russian Association of Science Editors and Publishers (ANRI, Moscow).

Zhi, Li. Currently a doctoral student at the *Saint Petersburg Stieglitz State Academy of Art and Design*, specialising in the field of 5.10.1. Theory and History of Culture and Art (2024–present). They studied environmental design at the *Shandong University of Arts* in China (2013–2015). In 2015, they pursued specialised studies within the Faculty of Sculpture at the *Ilya Repin St. Petersburg State Academic Institute of Fine Arts*, earning a Master of Fine Arts degree in 2022. Throughout their academic tenure, they participated in various graphic art and sculpture exhibitions organised by the Academy. In 2021, they were awarded first prize in the ‘Sculpture’ category for their artwork titled ‘The Leap of Life’.